

Kotiseutuposti

Kotiseutu- ja kulttuuriperintötyön ajankohtaislehti

3/2021

**Nuoria
kiinnostava
toiminta**

Kotiseutu- ja
kulttuuriperintötyön
ajankohtaislehti

JULKAISIJA

Suomen Kotiseutuliitto

Päätoimittaja Riitta
Vanhatalo
puh. 040 733 7033
riitta.vanhatalo@
kotiseutuliitto.fi

Toimitussihteeri
Anna-Maija Halme
puh. 050 440 9411
anna-maija.halme@
kotiseutuliitto.fi

www.kotiseutuposti.fi

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET

Painoversion irtonumero
10 euroa, vuositilaus 40
euroa (sisältää postikulut).

Kotiseutuliiton
jäsenyhteisöjen jäsenet
voivat tilata sähköisen
version maksutta
sähköpostiinsa.
Suomen Kotiseutuliiton
toimisto puh. (09) 612 6320
toimisto@kotiseutuliitto.fi

PÄÄKIRJOITUKSEN KUVA

Riitta Vanhatalosta: Studio
KuvaLeipomo, Henna
Mitrinen.

KANSIKUVA

Turun flikka Matilda
Gustafsson ja Turun poika
Abdel Bettahar edustavat
kotikaupunkinsa nuoria. Sivu
11. Kuva: Ari Heinonen.

Waasa Graphics Oy
ISSN: 1799-276
ISSN-L: 1799-2761

Tavoitteena vahvistuva talous

Tukemalla kansalaisjärjestöjä valtio tukee osallisuutta. Järjestöt ja yhdistykset ovat osa kansalaisyhteiskuntaa, jossa kansalaiset ovat vaikuttamassa, edistämässä osallisuutta ja luomassa hyödyllisiä, yhteisöä ja yhteiskuntaa tukevia tuloksia.

Pitkän vakauden jälkeen Veikkauksen tuottojen alenema vaikuttaa esimerkiksi kulttuurin, tieteiden ja urheilun rahoitukseen mukaan lukien eri toimialojen järjestöjen toiminta-avustukset.

Valtioneuvosto on asettanut pääministerin esityksestä hankkeen, jonka tehtävänä on laatia ehdotus uudeksi rahoitusmalliksi rahapelituotoilla katettujen toimintojen rahoittamisesta. Uusi rahoitusmalli laaditaan, jotta rahapelien tuotolla toimineille organisaatioille voitaisiin taata ennustettava, vakaa ja autonomian turvaava riittävä rahoitus. Kotiseutuliitto kannattaa mallia, jossa kytkös veikkausvoittovarojen ja järjestöjen rahoituksen kesken katkaistaan.

Vuosikokous päätti Oulussa uudesta päälinjasta Kotiseutuliiton toimintaan: Kotiseutuliiton taloutta ja varainhankintaa vahvistetaan.

Kotiseutuliitto hoitaa vastuullisesti talouttaan jo nyt. Esimerkiksi jäsenmaksutulot käytetään tehokkaasti jäsenpalveluihin ja vaikuttavasti asiantuntijatyöhön. Ensi vuoden toimintasuunnitelmasa vahvistuvan talouden tavoite tulee olemaan mukana. Yksi syy uuden talouspäälinjan takana on valtion rahoituksen epävarma tilanne tällä hetkellä.

Kotiseutuliiton tulot koostuvat jäsenmaksuista, opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä vuosittain haettavasta toiminta-avustuksesta ja omasta varainhankinnasta, kuten esimerkiksi tuotemyynnistä. Lisäksi Kotiseutuliitto hakee apurahoja kotiseututyötä kehittäviin hankkeisiin ja jäseniä palvelemaan koulutuksiin.

Riitta Vanhatalo

Sisällysluettelo

**Vantaalta
hyvinvoivaksi
aikuiseksi**

4

Kuva: Olli Leino.

**Käpylä-Seura on Vuoden
kotiseutuyhdistys**

12

Kuva: Risu Karppinen.

**Karhuliveä ja
rajatonta meininkiä**

19

Kuva: Riitta J. Laitinen.

**Oulun Kotiseutupäivät: Kulttuurityötä
osallisuuden ja yhdenvertaisuuden pohjalta**

24

Polokkarit Kotiseutupäivillä. Kuva: Sanna Krook.

6 5000 vuoden
kotiseutumatkalla

8 Nuoret mukaan suunnitteluun

10 Mestarit & kisällit -rahoitusta
tarjolla

14 Vanha keino toimii yhä

17 Kotiseutupäivät 2023
Kotkassa

20 Pandemia muuttaa
kulttuuria, mutta mihin
suuntaan?

26 Kirjat Heinolasta,
Koitereesta ja Konginkankaan
siirtolaisista jatkokoon

27 Yrjö Larmola 1940–2021

31 Sydän kotona monessa
paikassa

Nuori kotiseuturakkaus

Kuva: Riina Koivisto.

Vantaa-Seuran kesätyöntekijät Marjukka Ruotsalainen ja Emma Noponen olivat mukana Helsingin keskiaikapäivässä somettamassa, kuvaamassa ja avustamassa lasten kilpityöpajalla.

Vantaalta hyvinvoivaksi aikuiseksi

Teksti: Marjukka Ruotsalainen

Muutin Vantaalle Helsingin Viikistä yhdeksänvuotiaana. Vantaa- sekä tikkurilalaisidentiteettini on syväle juurtunutta ylpeyttä, joka toisinaan on hie- man sarkastista, mutta silti päällisin puolin puhdasta kunniantuntoa.

Vantaalla on tietenkin puolensa. Erityisesti Vantaan yksilöllinen ja tasokas kulttuuripuolen opetus on elämässäni koskettanut minua paljon, sekä auttanut minua kasvamaan ihmisenä.

Vantaan musiikkiopiston pikku kasvattina olen siivittänyt lapsuuteni musiikin ohella turvallisilla aikuisilla ja kokemuksilla. Etuoi- keutetusti olen saanut tasaisen lapsuuden va- kaalla kasvualustalla, osaksi kiitos siitä myös Vantaalle. Kulttuuritoimeen panostaminen

sekä sen elävöittäminen ja mahdollistaminen kaikille on tärkeää asukkaiden hyvinvoinnille. Kulttuurilla on merkitystä, ja olen onnellinen päästyäni kokemaan tämän merkityksen myös itse.

Olen aivan tavallinen lukio-opiskelija vantaalaisessa lukiossa. Erityisesti opiskelijoita kohdannut koronavuosi etäkouluineen nostatti nuorison keskuudessa paljon keskustelua hyvän mielenterveyden ylläpidosta ja siitä, kuinka helppoa apua oikeastaan onkaan hakea ongelmia kohdatessa.

Vantaalla on toimiva ja nopea kouluterveydenhuolto, mutta mielenterveystoimi on valitettavan hidas, vaikka nopea reagointi kasvavaan kysyntään tällaisella alalla on var-

Vantaa-Seura satsaa tulevaisuuteen palkkaamalla nuoria kesätöihin

Teksti: Riina Koivisto

Kotiseutuyhdistykset voivat auttaa nuorten työllistymisessä palkkaamalla heitä kesätöihin. Kesätyö kotiseutuyhdistyksessä voi olla nuorelle ensimmäinen ja tulevaisuuden kannalta tärkeä kosketus työelämään.

Vantaa-Seuralla on usean vuoden kokemus nuorten palkkaamisesta. Nuoret ovat päässeet mukaan mm. tuottamaan yhdistyksen tapahtumia, harjoittelemaan asiakaspalvelu- ja myyntitehtäviä, avustamaan lastenleirillä, valokuvaamaan ja ennen kaikkea soveltamaan. Nuoret on palkattu joko Vantaan kaupungin kesätyösetelin tai Osuuspankin Kesäduuni-kampanjan tuella.

Nuorten keskuudessa tarjoamamme kesätyö on ollut houkuttelevaa ja hakemuksia on saapunut runsaasti. Nuoret ovat olleet tyytyväisiä, sillä kotiseutuyhdistys on voinut tarjota monipuolisempia työtehtäviä kuin moni muu taho. Kesätyön ohessa oman kotikaupungin historia ja miljööt ovat tulleet vaihtokaa tutuiksi, ja se on ollut nuorille mielenkiintoa.

Kesätyö kotiseutuyhdistyksessä on ensisijaisesti panostusta tulevaisuuteen. Nuoria

ei välttämättä saada heti mukaan aktiiviksi, mutta oma kotiseutuidentiteetti vahvistuu ja kynnys osallistua jatkossa kotiseututyöhön madaltuu.

Nuorten mielipiteet tuovat oman tärkeän lisänsä tapahtumien suunnitteluun ja heidän sometaituruutensa myötä kotiseututyö avautuu uusille ryhmille. Ja mikä tärkeintä, ymmärrys kotiseututyön tärkeydestä välittyy seuraavalle sukupolvelle.

Kuva: Andreas Koivisto

masti vaikeaa. On tärkeää, että tällaisia teemoja otetaan esiin, pohditaan ja kehitetään yhdessä nuorten kanssa.

Vantaa on valtava alue. Se pitää sisällään sekä moderneja kerrostalokeskittyksiä, kaupakeskuksia, kaikkea uutta ja nykypäivää uhkuvaa että myös paljon luontoa sekä historiallisia elementtejä.

On hienoa astua talostaan ulos koto-Tikkurilassa ja kohdata pian merkittäviä historiallisen ajan jääniteitä. Juuri se on mielestäni kunnioitettavaa: tasapainottelu uuden ja vanhan kanssa. Esimerkiksi vilkkaan rauta-

tieasema Dixin vieressä sijaitsee pienempi, vanha rautatieasema, jolla on vahva historiallinen kytkös Suomen sisällissotaan.

Vantaalla kaikki on kaupungin koosta huolimatta lähellä. Koulutus, kulttuuri, historia, luonto, tuki sekä turva, kasvupaikka, koti. Vantaa on ollut minulle tilaisuus kehittyä sellaisena kuin haluan olla – ja tulee toivon mukaan olemaan sellainen myös jatkossa.

Marjukka Ruotsalainen on 17-vuotias lukiolainen ja fagotisti Vantaalta. Hän oli kesällä 2021 kesätöissä Vantaa-Seurassa.

5000 vuoden kotiseutumatkalla

Teksti ja kuvat: Leena Mulari

Kiuruvedellä, Rytkyn kylällä aikamatkattiin noin 5000 vuotta taaksepäin. Seudulla järjestettyjen Kivikautisten päivien ideana on herättää lasten kiinnostus kotiseutuun savitöiden avulla.

Rytken kylä on saanut nimensä jääkauden muovaamasta rotkomaisesta järvestään, joka on ollut lähivesistöjen ohella tärkeä kivikauden ajan ihmisten kulkureitti. Nyt järven rannalla on yleinen uimaranta, jonka hiekkakentällä on helppo samastua esihistoriaan. Niinpä paikka valikoitui heinäkuun lopulla järjestettyjen Kivikautisten päivien tukikohdaksi.

Taidekasvatusta maaseudulla

Kivikautiset päivät rytkäytettiin käyntiin taiteilijaryhmällä, johon kuuluvat kiuruvetiset Leila Närhi-Murtorinne ja Leena Mulari sekä pielavetiset Susanna Hotari ja Jaana Pietikäinen. Heidän ajatuksenaan on järjestää lapsille laadukasta taide- ja ympäristökasvatukseen sekä kotiseututietoon pohjautuvaa toimintaa maaseutuympäristössä. Taidetoiminnan avulla tuodaan tutuksi kulttuuriperintöämme ja kestävän kehityksen teemoja.

Yhteistyökumppanina toimii Kiuruveden 74-vuotias kotiseutuyhdistys, ja toiveena on juurruttaa lapsiin kiinnostus kotiseutuun aktiivisen osallisuuden kautta. Puheenjohtaja Kaija Rantanen muonitti leiriläisiä kahden päivän ajan.

Luonnonsavesta kampakeramiikkaa

Kesän Kivikautisilla päivillä tehtiin erityisesti savitöitä.

Keraamikkojen Hotari ja Pietikäinen johdolla lapset pääsivät muokkaamaan luonnonsavea rakentaen siitä kampakeraamisia ruukkuja esivanhempiansa tavoin. Ruukut poltettiin maakuopassa. Näin koettiin koko muinaisten saviesineiden syntykaari alkaen saven nostosta.

Saven työstäminen on hyvin fyysistä, ja leiriläiset synnyttivät keskittyneesti kukin oman ruukkunsa. Ne olivat pieniä verrattuna kivikauden jopa 40 cm korkeisiin ruuan valmistus- ja säilytysastioihin.

Pohdiskelua muinaisesta elämäntavasta

Savea nipistellessä olikin oivallista pohtia silloisten ihmisten kädentaidollista osaamista ja ajankäyttöä; huomattiin, että luonnonsavesta rakentaminen on aika paljon haastavampaa kuin prosessoidusta ostosavesta.

*"Taidetoiminnan avulla
tuodaan tutuksi kulttuuri-
perintöämme ja kestävän
kehityksen teemoja."*

Alakouluikäisten osallistujien kanssa pohdittiin kivikauden asukkaiden elinpiiriä, liikumista ja asumista. Leirillä oli käytettävissä täytettyjä eläimiä, joita lapset piirsivät ja maalasivat innokkaasti mallista Mularin johdolla.

Närhi-Murtorinteen luovan ilmaisun harjoitukset virittivät heinäkuisen metsästäjä-keräilijäkansan tuntemaan kohteensa. Seurakunnalta saatiin heimoon niin nuorisotyönohjaaja Jere Hakkarainen kuin kivikautisen asumuksen virkaa esittänyt puolijoukkueeteltakin. Kysyttäessä, onko siinä kiva yöpyä, vastattiin:

"Joo, kyllä varmaan, jos ei pidä mennä nukkumaan heti yhdeksältä!"

Entä mikä on ollut hauskin aktiviteetti?

"No varmaan maalaus ja uiminen...ja savityöt."

Kivikautiset päivät toteutettiin Taiken ja Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton tuella.

Elmeri Penttinen, Siiri Kärkkäinen, Saana Jaaranen ja Joosua Penttinen kivikautisissa askareissa.

Nuoret mukaan suunnitteluun

Osallistava budjetointi on toimiva väline osallistaa osa nuorista – toisille sopivat nuorisovaltuustot paremmin

Miten nuoret saadaan mukaan asuinpaikkansa suunnitteluun? Entä milaista osallistamisen tulee olla, että se aktivoi nuoria aidosti?

Muun muassa näihin kysymyksiin vastaa Georg Boldtin tuore sosiologian väitöskirja, jossa tutkimuskohteena oli niin helsinkiläisille nuorille suunnattu osallistavaa budjetointia soveltava Ruutibudjetti kuin nuorisovaltuuston toiminta.

Tutkimuksessa ilmeni, että osalle nuorista osallistuva budjetointi toimii hyvin aidon osallistamisen välineenä. Osalle taas nuorisovaltuustotyyppinen toiminta voi olla innostavaa ja toimia ponnahduslautana päätöksenteon paikoille.

Tuloksia nyt eikä vuosien päästä

Yhteistä toimivalle nuorten osallistamisprosessille on, että sen pitää vaikuttaa nopeasti ja konkreettisesti nuoren elämään.

”Jos on 15-vuotias ja käyttää merkittävästi aikaa johonkin osallistavaan projektiin, pitää tuloksen näkyä ennen kuin on 20 ja ehkä muuttaa pois alueelta”, Boldt konkretisoi ja jatkaa, että mieluiten tuloksen tulisi näkyä jo seuraavana vuonna.

Nuorten pitäisi myös kyetä seuraamaan prosessia ja sen vaiheita. Heille tulisi myös selittää, minkälaisiin asioihin heidän ehdotuksensa kariutui, jos se ei toteudu.

Pahimpia ovat musta laatikko -tyyppiset menetelmät, joissa idea katoaa jonnekin, eikä kukaan kerro, mitä sille on sen jälkeen tapahtunut.

”Usein kuulee, että nuorilla ei ole mitään hajua, mitä heidän ehdotukselleen tapahtui sen jättämisen jälkeen”, Boldt kertoo.

Boldt seurasi tutkimuksessaan nuoria kahdella asuinalueella, joista toinen oli huono-osaisten ja toinen hyväosaisten. Ruutibudjetti vaikutti toimivan hyvin sellaisessa kaupunginosassa, jossa lähes kaikki nuoret viettävät aikaa nuorisotalolla.

Ruutibudjetin alkuvaiheen tiedonkeruu tehdään koulujen kanssa yhteistyössä siten, että koko ikäluokka otetaan mukaan. Alkuvaiheen jälkeen nuoret voivat halutessaan osallistua työhön nuorisotalolla.

Hyväosaisten kaupunginosissa nuorisotaloja käytti vain pieni osa nuorista ja sekä työhön osallistuvien nuorten määrä että äänestysprosentti vaihtoehtoista jäivät pieniksi.

Osaajia innostava nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuusto oli hyvä osallistumisen kanava monelle hyväosaiselle nuorelle. Toisaalta iso osa valtuuston jäsenistä jäi pois sen toiminnasta valtuustokautensa aikana. Lopussa mukana olivat erityisesti ne, jotka olivat hallinneet jo ennestään hyvin sen, kuinka asioita viedään eteenpäin. Työ muistutti valtuustojen ja eduskunnan toimintaa.

Ne joilta hallinnollinen kieli ja juntaaminen eivät luonnistuneet, eivät päässeet asemiin ja jäivät usein pois toiminnasta alun jälkeen. Kunnanvaltuustolla ei ollut velvoitetta hyväksyä nuorisovaltuuston ehdotuksia, ja niiden kariutumisen syyt jäivät monesti hämäräksi nuorille.

”Erilaisista yhteiskunnallisista liikkeistä tuleville nuorille niiden toimintatapa voi tuntua vieraalta. Jos halutaan, että nuoret laajemmin osallistuvat, täytyy miettiä, miten luoda sellaisia järjestelmiä, jotka antaisivat heille kaikenlaisia osallistumismahdollisuuksia”, Boldt toteaa.

Ne jotka hallitsivat toimintatavat, nauttivat työstä, oppivat ja verkostoituivat lisää. Monet

entiset nuorisovaltuuston jäsenet olivat päässeet merkittäviin poliittisiin asemiin myöhemmin.

Enemmän vapaata keskustelua

Nuorisovaltuustoihin valittiin tunnettuja ja verkostoituneita nuoria. Niiden osallistavuutta voitaisiin Boldtin mukaan parantaa avaamalla yleiskokoukset kaikille, jolloin kuka tahansa voisi päätyä erilaisiin tehtäviin oman kiinnostuksensa mukaan. Näin toiminta ei muodostuisi kilpailuksi suosiosta. Nyt moni kiinnostunut nuori jää ulkopuolille, koska ei saa tarpeeksi ääniä.

Boldt näkee, että olisi tärkeä luoda nuorille sellaisia foorumeja, joilla he pääsisivät keskustelemaan ja puntaroimaan asioita. Se tasapainoittaisi somemaailmaa, joka kärjistää ja poteroi ihmisiä pönkittämään omia näkemyksiään toisten kuuntelemisen sijaan.

Kuva: Ilkka Vuorinen.

Georg Boldtin isoisoisän veli oli kotiseutuliikkeen perustaja Robert Boldt, josta kerrottiin Kotiseutupostin numerossa 1/2021.

Teksti: Anna-Maija Halme

Mitä ovat osallistuva budjetointi ja Ruutibudjetti

Osallistavan budjetoinnin ideana on tarjota asukkaille mahdollisuus tehdä ehdotuksia julkisin varoin rahoitettavista hankkeista, ja sitä pidetään yhtenä lupaavimmista malleista asukkaiden ottamiseksi aidosti mukaan kuntien päätöksentekoon. Yleensä asukkaat saavat myös itse äänestää, mitkä hankkeet lopulta toteutetaan käytettävissä olevalla rahoituksella.

Ruutibudjetti on Helsingin nuorisopalveluiden osallistuvan budjetoinnin vuosittain toteutuva malli. Ruutibudjetissa ideoita kerätään ja jalostetaan alueittain ja useassa vaiheessa, jotta mahdollisimman

moni nuori pääsisi osallistumaan. Ruutibudjettiin osallistuu vuosittain yli 10 000 nuorta. Siihen voivat osallistua kaikki 12–17-vuotiaat helsinkiläiset.

Georg Boldtin väitöskirja *Citizens in Training. How institutional youth participation produces bystanders and active citizens in Finland* on ladattavissa sivustolla: www.trepo.tuni.fi.

Lisätietoa: ruutibudjetti.hel.fi

Mestarit & kisällit -rahoitusta tarjolla

Kuva: Riina Koivisto.

Muistathan vielä Mestarit & kisällit? Kehuja kerännyt, ylisukupolvinen toiminta on saattanut yhteen lapsia, nuoria ja ikäihmisiä oppimaan toinen toisiltaan.

Kotiseutuliitto on saanut nyt toiminnan jatkokehittämiseen uutta hankerahoitusta. Jatkamme hyvin alkanutta työtä lasten ja nuorten parissa. Haluamme toimintaan mukaan laajasti jäsenyhteisöjämme. Mukaan lähteville

yhteisöille on tarjolla myös toimintarahaa.

Nyt tavoitteena on luoda poikkeusoloihin sopivaa toimintaa, tavoittaa entistä paremmin myös yläkouluikäisiä sekä laajentaa toimintaa maantieteellisesti useammalle paikkakunnalle.

Päämääränä on, että kaikki osalliset pääsevät paikallisen kulttuuriperinnön pariin kokijoina, tekijöinä ja asiantuntijoina, sekä opettaen että itse oppien. Kaikki voivat oppia uutta perinteistä, historiasta ja nykyajasta. Ennen kaikkea osallistujien identiteetti vahvistuu ja kotikulmat tulevat tutummiksi.

Tukea toimijoille

Mestarit & kisällit -toiminnassa keskeistä on osallistavuus ja yhteissuunnittelu. Lapset ja nuoret otetaan mukaan suunnittelemaan, päättämään ja toteuttamaan toimintaa. Toimintaa suunnittelevia yhteisöjä autetaan tarvittaessa mm. aihe-ehdotuksin.

Jaamme myös toimintarahaa, jonka avulla tuetaan ryhmien käynnistymistä ja vakiintu-

Kiinnostuitko jo? Tule kuulemaan lisää 27. syyskuuta Ks. www.kotiseutuliitto.fi/tapahtumat. Ilmoittaudu mukaan tai kysy lisää: riina.koivisto@kotiseutuliitto.fi.

mista. Toimintarahan hakumenettelystä tiedotetaan syksyn mittaan.

Toimintaideoita jaossa

Toiminnan myötä kehitettävät uudet ideat ja esimerkit jäävät käyttöön kaikille Kotiseutuliiton jäsenyhteisöille. Ne auttavat jatkossa toiminnan vakiinnuttamisessa ja tekevät Mestarit & kisällit -toiminnasta entistä saavutettavampaa kaikkialla Suomessa, kaikenlaisten osallistujien parissa.

Mestarit & kisällit -toiminta luotiin Kotiseutuliiton ja Kulttuurirahaston yhteisessä hankkeessa vuosina 2018–2020. Tuolloin kehiteltiin toimintamalli ylisukupolviseen toimintaan, jossa kohdataan ja opitaan toinen toisiltaan paikallisen kulttuurin sekä kulttuuriperinnön äärellä.

Kehittämishankkeen rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö. Hanke jatkuu 30. kesäkuuta 2022 asti.

Teksti: Riina Koivisto

Turkuseuran valitsemat Turun flikka ja poika ovat nuorten ääni kaupungissa

Turkuseura valitsee Turulle vuosittain Turun flikan ja pojan. Tavoitteena on nostaa esille turkulaisnuorten ääntä ja tarjota heille esiintymiskokemuksia. Valitut nuoret osallistuvat vuoden aikana esimerkiksi erilaisiin juonto- ja edustus-tehtäviin Turun kaupungin sekä turkulaisten yhdistysten ja yritysten tapahtumissa.

Titteli on hyvä lisä ansioluettelossa tulevia työnhakuja ajatellen.

Ensimmäiset Turun flikka ja poika valittiin vuonna 1988.

Matilda Gustafsson ja Abdel Bettahar ovat Turun 33:nnet edustusnuoret. ”Turun Flikkana oleminen on itselleni täysin uusi juttu, ja odotan innolla kaikkea mitä se tuo tullessaan. On suuri kunnia päästä edustamaan Turkua. Toivon pääseväni vaikuttamaan siihen, että Turusta tehdään vielä astetta parempi paikka asua ja elää. Odotan innolla tapahtumia, joissa pääsen tapaamaan turkulaisia”, Gustafsson sanoo.

Kuva: Ari Heinonen.

Käpylä 100 -juhlavuoden kalenteri kirjaston seinällä odottaa luukkujen avaamista. Vasemmalla Tintti Karppinen ja oikealla Johanna Köykkä.

Käpylä-Seura on Vuoden kotiseutuyhdistys

”Elinvoimainen, aktiivinen, verkostoitunut ja uudistuva”. Tällaisin sanoin kuvailee Kotiseutuliiton järjestöpäällikkö Marika Punamäki Vuoden kotiseutuyhdistykseksi valittua Käpylä-Seuraa Helsingissä. Valinnan teki Kotiseutuliiton hallitus.

Vilkkaasti toimiva Käpylä-Seura on yksi Helsingin vanhimmista kaupunginosayhdistyksistä – tai jopa vanhin, jos lasketaan vain aktiiviset kaupunginosayhdistykset ja vielä rajataan ne tiukalla seulalla.

Yhdistys on pystynyt koronasta huolimatta toteuttamaan suuren osan perinteiksi muodostuneista toiminnoistaan ja on muokannut niitä poikkeusoloihin sopiviksi. Se mm. päivitti vuonna 2020 vietettyjen kaupunginosan satavuotisjuhlien kunniaksi Käpylän kotikaukukipolut eMuseo-mobiilisovellukseksi. So-

vellus on nyt saavutettavissa näppärästi puhelimen kameralla skannattavan QR-koodin avulla.

Asukastila työn alla

Käpylä 100 -juhlavuosi tiivistä entisestään seuran alueen asukkaiden ja järjestöjen kanssa tekemää yhteistyötä, joka on ollut viime vuonna poikkeuksellisen vilkasta ja onnistunutta. Tapahtumat, aktiivinen toiminta ja vaikuttamistyö ovat tuoneet seuran toimintaan mukaan ihmisiä erilaisista taustoista.

Parhaillaan yhdistyksellä on työn alla mm. lakkautetun Steinerpäiväkotin Pellavan rakennuksen hankkiminen asukastoiminnalle.

”Mukana hankkeessa on iso määrä järjestöjä, joille ei ole lainkaan kokous- tai toimitiloja. Yhteinen toimitila ratkaisisi myös yhdistysten arkistojen säilymisen ongelman.

Nyt on vaarana, että yksityishenkilöiden kodeissa säilytetyt arkistot hävitetään, jos jälkipolvet eivät tunnista niiden arvoa”, toteaa Käpylä-Seuran puheenjohtaja Tintti Karppinen.

Muita tärkeitä yhdistyksen hankkeita ovat Onnentien koulun säilyttäminen ja Käpylinnan uimahallitilojen palauttaminen asukkaiden käyttöön.

Joulukalenteri aineettoman perinnön kansallisella listalla

Alueen perinteiden ja omaleimaisuuden vaaliminen ja sitä kunnioittava kehittäminen ovat tärkeä osa seuran toimintaa. Toimintajänne on pitkä: Tintti Karppisen isä Jorma Korvenheimo oli keskeinen henkilö Käpylän säilyttämisessä 1960-70 lukujen vaihteen lähteltä piti -tilanteessa, jolloin alueen arvokkaiden puutalojen korvaamisesta betonisilla oli jo valmiit suunnitelmat ja lautakunnan puoltava päätös.

Seuran työ aineettoman kulttuuriperinnön parissa näkyy myös valtakunnallisesti. Viime vuonna Unescon kansalliseen luetteloon lisättiin Käpylän elävä joulukalenteri, jonka ylläpitäjänä ja katto-organisaationa Käpylä-Seura kokoaa lukuisat alueen yhteisöt toimimaan

Tuusulantien alikulkutunnelin talkoilla syntyneen tuloksen avajaisjuhla toukuussa 2019. Yhtenäiskoulun oppilaat maalasivat tunnelin seinämät ja Käpylän seudun ympäristöryhmä lahjoitti oppilaille mehut ja pullat.

Kuva: Risu Karppinen.

Käpy-Osuuskunnan jokavuotiset kesäjuhlat pidetään nyyttikestiperiaatteella ja kaikki osuuskunnan asukkaat ystävineen ovat tervetulleita. Vastaavia juhlia on myös Käpylä-Osuuskunnassa ja muissa kortteleissa.

yhdessä perinteen harjoittamisen parissa.

Käpylä-Seura osallistuu myös aktiivisesti Helsingin kaupunginosayhdistykset ry:n ja Kotiseutuliiton toimintaan ja jakaa tietoa jäsenilleen monikanavaisesti.

Teksti: Marika Punamäki

**Käpylän
kotikaupunkipolut**

[www.emuseo.fi/
kapylankotipolut](http://www.emuseo.fi/kapylankotipolut)

Vanha keino toimii yhä

Teksti: Janne Vilkuna

Viime vuosikymmenellä, 2010-luvulla, yliopistoissa ryhdyttiin puhumaan avoimesta tieteestä (open science) ja kansalaistieteestä (citizen science).

Ensiksi mainitun taustalla ovat sekä kansainväliset virtaukset että vuoden 2010 yliopistolaki, joka toteaa:

”Tehtäviään hoitaessaan yliopistojen tulee tarjota mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen, toimia vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää tutkimustulosten ja taiteellisen toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta.”

Vuorovaikutuksen edellytyksenä oleva avoimuus ei ole uutta, sillä avoimuus ja tuotettuun tietoon liittyvät kriittiset debatit ovat aina olleet tieteen edistymisen perusedellytys. Aiempi avoimuus toteutui kuitenkin lähinnä tiedeyhteisön sisällä sen omissa painetuissa julkaisuissa. Sen sijaan ”uusi” avoimuus liittyy mm. tutkimusten julkaisemiseen kaikille avoimen verkon julkaisuarkistoissa, mikä johtaa aivan olennaisesti aiempaa parempaan tiedon saavutettavuuteen.

Kansalaistieteen juuret 1800-luvulla

Samoihin aikoihin, kun yleistyi uusi käsitys avoimesta tieteestä, yliopistoissa keksittiin ryhtyä edistämään ja hyödyntämään kansalaisia osallistavaa tutkimusta ja syntyi käsite kansalaistiede. Vaan tämäkin ”keksintö” on maassamme perin vanha.

Turun yliopistossa perustettiin suuriruhtinaskunnan luonnon tutkimiseksi 1821 Societas pro Fauna et Flora Fennica -yhdistys, jonka keruutoiminta perustui luonnontietei-

lijöiden tutkimusretkiin. Helsingissä syntyi 1831 Suomalaisen Kirjallisuuden seura, jonka kansanrunousarkiston aineistot karttuivat sekä tutkijoiden että ”kansalaistieteilijöiden” avulla.

Suomen Muinaismuistoyhdistys perustettiin 1870. Senkin tiedonkeruu pohjautui suurelta osin koko suuriruhtinaskunnan kattavan kansalaistieteilijöiden tiedonantajaverkoston lähettämiin tietoihin ja esineisiin. Osa heistä sai osan elantoaan Muinaistieteellisen toimikunnan lunastuspalkkioista.

Vastaavaa keruujärjestelmää käyttivät sittemmin useat muutkin tieteelliset seurat ja organisaatiot.

Kotiseutu- ja Hembygden-lehdistä oppia

Vuonna 1908 perustettu Suomen Kotiseutu-tutkimuksen Keskusvaliokunta alkoi seuravana vuonna julkaista suomeksi Kotiseutu- ja ruotsiksi Hembygden-lehtiä.

Kotiseutu määritteli etulehdellään olevansa Suomen kotiseutututkimuksen äänenkannattaja. Näytenumerossa 21. joulukuuta julkaistiin lehden ohjelma, jonka mukaan tarkoituksena oli (kansalaistieteellisesti!):

” - Suomen joka osassa levittää kaikkiin kansankerrokseen oikea käsitys kotiseudontutkimuksen päämääristä ja keinoista, muodostumisesta ja kehityksestä, sen merkityksestä sivistyselämällemme ja sen suhtautumisesta tieteelliseen tutkimukseen - - herättää yleisössä halua isänmaallisen tutkimuksen edistämiseen; kerätä kansalaistapoja ja lauluja, taikoja, muistoja ym. julkaisemalla ne kaiken kansan tyytyväisyydeksi; työskennel-

*"Jokaiselle tilaisuus tuntea
sitä puhdasta ja jalostavaa
iloa, jota tutkimus tuo, ku-
ten kaikki rehellinen totuu-
denetsintä"*

Kotiseutu, 1908

lä tutkimusharrastuksen levittämiseksi tiedemiesten ahtaan piirin ulkopuolelle kansan keskuuteen ja näin valmistaa jokaiselle tilaisuus tuntea sitä puhdasta ja jalostavaa iloa, jota tutkimus tuo, kuten kaikki rehellinen totuudenetsintä, olkootpa tutkimustehtävät miten yksinkertaisia ja jokapäiväisiltä tuntuvia tahansa - -".

Kirjoituksessa ei ole allekirjoitusta, mutta lehden toimitukseen kuuluivat vastaava toimittaja F. A. Hästesko ja muina K. Soikkeli, A. M. Tallgren, K. R. Donner, Aarne Europaeus (myöh. Äyräpää), Väinö Krohn ja Harry Donner. Toimituksessa oli täten laaja tiedeiden edustus.

Teollistumisesta ja kaupunkilaistumisesta tarve kotiseudunhuollolle

Keskusvaliokunnan toiminta kuitenkin hiiptui 1930-luvulla ja se lakkautettiin 1938.

Kotiseutu-lehtikin oli ilmestymättä vuosina 1924–28, mutta alkoi jälleen ilmestyä 1929, mitä jatkui vuoteen 1994, jolloin se yhdistyi usean muun lehden kera Hiidenkivi-lehdeksi. Hiidenkivi lakkasi ilmestymästä vuonna 2012. Kotiseutuliitto palasi samoihin aikoihin juurilleen ja alkoi julkaista jälleen Kotiseutua keväällä 2013, muttei aikakauslehtenä, vaan vuosikirjana.

Samana vuonna 1938, kun Kotiseutututkimuksen Keskusvaliokunta lakkautettiin, perustettiin toisaalla Talonpoikaiskulttuurisäätiö. Se järjesti 1949 yleiset kotiseutupäivät,

joilla kokousväki perusti Kotiseutuliiton. Liiton puheenjohtaja Esko Aaltonen totesi Joensuussa valtakunnallisten kotiseutupäivien juhlapuheessaan vuonna 1963:

"- - kansamme elämänmuoto ja koko kulttuuri on entistä laajemmalla pohjalla nopeasti siirtymässä olomuotoon, jota teollistuminen ja kaupunkilaistuminen vallitsevat. Kotiseututyölle tämä muutos merkitsee sitä, että sen toiminnan painopiste on ratkaisevasti siirrettävä sosiaalipoliittisille linjoille, jota kotiseudunhuolto kaikessa ominaisuudessaan tarkoittaa."

Tämä linjapuhe avasi tietä nykyiselle kokonaisvaltaiselle kotiseututyölle, jonka keskiössä on nopeasti muuttuvan oman ympäristön arvoista huolehtiminen luonnonsuojelun ja rakennussuojelun keinoin.

Toki tieteellisyyden perinne ilmeni sotien jälkeen lukuisten kotiseutumuseoiden perustamisena ja niiden kokoelmien kartuttamisena.

Uusien yhdistysten ja seurojen myötä julkaisuareenoiksi tulivat Kotiseudun lisäksi yhdistysten ja seurojen omat kotiseutulehdet ja -kirjat sekä sittemmin kotisivut. Kansalaistiedettä kaikki tämäkin, silloin ja nyt!

Esko Aaltonen vuonna 1934.

Kuva: Forssan museo / Lounais-Hämeen Kotiseutuyhdistys.

Sampo Suihko Unescon Learning City Award -raatiin

Espoolainen Sampo Suihko on valittu Euroopan edustajaksi Unescon Learning City Award -palkintoraatiin, joka valitsee kahden vuoden välein palkittavat maailman ”oppivat kaupungit”. Toimikausi kestää vuoteen 2026 saakka, ja tämä on ensimmäinen kerta, kun valintaa varten perustetaan luottamushenkilöistä koostuva raati.

Espoo sai palkinnon vuonna 2015, ja Suihko oli Espoon silloisena apulaiskaupunginjohtajana aktiivinen palkinnon hakemisessa.

Learning City -tunnustus annetaan kaupungille, jossa erilaiset yhteisöt ja yksityisetkin ihmiset tekevät yhdessä avointa kehitystyötä asukkaiden hyvinvoinnin parantamiseksi.

Ilo oli yksi Espoon Learning City -palkintohakemuksen teemoista.

Suihko toimii myös Kotiseutuliiton hallituksen puheenjohtajana.

Sampo Suihkon muotokuva paljastettiin hänen 70-vuotispäivänään järjestetyssä *Vaikuttavia koulutus-, osallisuus- ja kulttuuri- tekoja* -juhlaseminaarissa. Muotokuvan on maalannut Markku Järvelin.

Kuva: Espoon kaupunki.

Tunnelmallisia tiloja juhliin,
kokouksiin ja harrastuksiin

Tietoa seurantaloiden korjaajille

www.seurantalot.fi

Kuva: Tuomas Uusheimo.

Kotiseutupäivät 2023 Kotkassa

Kuva: Kotkan kaupunki.

Gangut regattaa 2014.

Valtakunnalliset kotiseutupäivät järjestetään kahden vuoden päästä, 8.–10. syyskuuta 2023 Kotkassa.

Kotiseutupäivien temana on tuolloin Kotkan kaupunkistrategian arvoista kumpuava *Kotiseutumme: reilusti, rohkeasti ja rakkaudella*.

Kotkan kulttuurijohtaja Tomi Purovaara sanoo, että teema tulee tapahtuman aikana näkymään monin tavoin.

”Reiluus nousee jo tavasta tehdä kaikille avointa tapahtumaa, kehittäen edelleen meille tärkeitä ympäristö- ja ekologisuusteemoja. Kotiseuturakkaus on Kotkassa erityisen vahvaa, eikä rohkeutta uusiin avauksiin täältä puutu; uusimpana osoituksena juuri sopivasti tapahtumaan valmistuva Kotkan uusi Kantasatama”, Purovaara kertoo.

Kotkan kaupunginjohtaja Esa Sirviö on myös mielissään, että Kotka on valittu tapahtuman isäntäkaupungiksi.

”Kotiseuturakkaus on merkittävä osa yhteisöllisyyttä ja sitä kantamalla syntyy katkeamaton side paikkoihin ja paikkakuntiin, joissa on saanut elää. Yhteisöllisyydellä ja osallisuudella on iso merkitys kotkalaiselle toiminnalle, elämäntavalle sekä kulttuurille. Itse en koe kotiseutuna vain paikkakuntaa, jossa olen syntynyt ja elämäni alkuvuodet viettänyt, vaan sanonnan mukaan siellä missä on petini, on myös kotini. Laajassa sydämessä on tilaa useammallekin kotiseudulle ja on hienoa, että saamme Valtakunnalliset kotiseutupäivät tänne meidän Kotkaan, jota nyt erityisesti kotiseuturakastan”, Sirviö toteaa.

Viimeksi Kotkassa 1984

Edellisen kerran Kymenlaaksossa on järjestetty Valtakunnalliset kotiseutupäivät vuonna 1984.

”Taukoa tulee siis lähes 40 vuotta, joten on korkea aika saada tämä hieno tapahtuma seudullemme”, huomauttaa Kotkan kotiseutupäivien pääsihteeri, kaupungin viestintä- ja tapahtumakoordinaattori Nina Rauhala.

Pääsihteerin mukaan tapahtuma antaa mahdollisuuden jokaiselle kotkalaiselle miettiä, mitä kotiseuturakkaus on. Kymenlaakso-laisia kotiseutuyhdistyksiä kutsutaan syksyllä tapaamiseen, jossa mietitään erilaisia tapoja osallistua tapahtuman toteutukseen.

Kotkan Kotiseutupäivien tapahtumat leviävät ympäri kaupunkia, mutta pääosa viikonlopun tapahtumista keskittyy kesällä 2023 Kantasatamaan valmistuvaan kaupungin uuteen tapahtumakeskukseen Satama Areenaan.

”On hienoa saada juuri Kotiseutupäivät Satama Areenan ensimmäiseksi tapahtumaksi”, iloitsee tapahtumakeskuksen toimitusjohtaja Minna Nyman.

Nuorten kilpailussa vertaillaan suomalaista ja eurooppalaista kulttuuriperintöä

Euroopan neuvosto ja European Heritage Days -ohjelma etsivät nuorten eurooppalaisten tarinoita kulttuuriperinnöstä eri puolilta Eurooppaa. Kulttuuriympäristön tekijät, Young European Heritage Makers, on lapsille ja nuorille suunnattu kilpailu, jossa pohditaan omaa kulttuuriperintöä ja sen eurooppalaisia ulottuvuuksia.

Tämän vuoden kilpailussa kehoitetaan pohtimaan, mitä on eurooppalainen kulttuuriperintö. Entä mitkä piirteet kulttuuriperinnössä ovat paikallisia, ja mikä on yhteistä muun Euroopan kanssa? Näitä teemoja pohdittava kilpailutyö voi olla lyhyt video tai kuvallisen esityksen ja tarinan yhdistelmä.

Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailuun voivat osallistua alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten ryhmät, joiden ohjaajana toimii opettaja tai muu kasvattaja. Kilpailussa on kaksi sarjaa, toinen 6–10-vuotiaille ja toinen 11–17-vuotiaille. Kilpailuun voi osallistua 31. lokakuuta saakka.

Suomen tuomaristo valitsee molemmista ryhmistä parhaan työn, joka palkitaan 200 euron rahapalkinnolla. Summan voi käyttää yhteiseen retkeen tai muuhun yhteiseen toimintaan. Suomen parhaat työt osallistuvat myös Euroopan laajuiseen Young European Heritage Makers -kilpailuun.

Young European Heritage Makers -kilpailu on saanut alkunsa Suomessa kehitetystä Kulttuuriympäristön tekijät -kilpailusta, joka laajentui vuonna 2018 koko Euroopan laajuiseksi.

Osallistumisohjeet

www.kulttuuriymparistopaivat.fi
> Kulttuuriympäristön tekijät

Kuva: Riitta Johanna Laitinen / Maaseudun Sivistysliitto.

Karhufestareiden pikakisan tunnelmia.

Karhuliveä ja rajatonta meininkiä

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien vuoden 2021 teema *Rajaton ja avoin* – Euroopassa *Heritage: All Inclusive* – kannustaa pohtimaan kulttuuriperinnön saavutettavuutta ja ylittämään rajoja niin kuntien, kaupunginosien kuin sukupolvien välillä.

Päivien pääviikkoa vietettiin Suomessa syyskuussa runsain tapahtumin ympäri maan.

Jo toinen koronaepidemian sävyttämä tapahtumavuosi toi kulttuuriympäristöpäivien ohjelmaan runsaasti verkkotapahtumia ja digitaalisia sisältöjä, kuten verkkonäyttelyitä, videotarinoita ja omatoimisia kävelykierroksia.

Suomen Rautatiemuseo juhlisti kulttuuriympäristöpäivien lisäksi Euroopan rautateiden juhlovuotta Youtube-kanavallaan videokertomuksilla, joihin voi edelleen tutustua.

Erilaiset tempaukset ja yleisöä aktivoivat tapahtumat saivat suomalaiset tutustumaan omaan lähiympäristöönsä. Vantaan museoiden yhteisessä fotomaratonissa aktivoitiin kaupunkilaisia kuvaamaan Vantaan kulttuuriympäristöjä. Maratonin satoon voi tutustua Instagramissa tunnisteella #vantaanfotomaratoni.

Suosittu Ilomantsin Karhufestivaali toteutettiin elokuun alussa hybriditapahtumana, ja Karhulive-videostriimiä seurasi verkossa yli 2000 katsojaa. Karhufestivaali on vuosittain järjestettävä tapahtuma, joka kokoaa itseoppineet moottorisahaveistäjät veistämään karhuja.

Teksti: Jonina Vaahtolammi

Pandemia muuttaa kulttuuria, mutta mihin suuntaan?

Parhaillaan käynnissä oleva korona-pandemia muuttaa ajattelutapoja ja kulttuuriamme. Toisaalta taide- ja kulttuuri auttavat meitä löytämään uusia näkökulmia ja kehittämään empatiakykyämme, kirjoittivat Katriina Siivonen ja Antti Huntus heti pandemian aluksi. Ajatukset ovat edelleen päteviä.

Katriina Siivonen nostaa esiin kolme kulttuurista ajattelutapaa, jotka koronapandemia on sysännyt liikkuvaan tilaan.

Ne ovat ensinnäkin hitauden, hoivan ja lähitoimintojen arvostuksen kasvu, toiseksi hallinnan illuusion osittainen murtuminen sekä kolmanneksi vahvistunut turvallisuuden hakeminen. Luontosuhde liittyy näihin kaikkiin.

”Näen niiden mahdollistavan kulttuurisen muutoksen kohti kokonaiskestävyyttä pidemmällä aikavälillä, jos ihmiset niin haluavat”, Siivonen toteaa eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisuun 1/2020 kirjoittamassaan artikkelissa *Mahdollisuudet kokonaiskestäviin kulttuurisiin muutoksiin*. Julkaisu on luettavissa netissä.

Emme hallitse maailmaa

Pandemian aiheuttama pysähtyminen asettaa meidät havaitsemaan tuttuja toimia ja niiden vaikutuksia. Pandemia ei silti vielä määrittele tavoitteellista muutoksen suuntaa.

Hidastuneen elämän, hoivan, paikallaan pysymisen ja lähituotannon ja -palveluiden myönteisten arvojen huomaamisella on edellytyksiä muuttaa kulttuurisia toimintatapojamme niitä vahvistavaan suuntaan. Samalla voi havaita tarpeen aktiivisesti välttää pandemialta suojautumisen aiheuttamia kielteisiä vaikutuksia.

Meille on muutaman viime vuosikymmenen aikana muodostunut suhteellisen vahva käsitys siitä, että ihmisinä pystyisimme täysin hallitsemaan maailmaa. Pandemia osoitti tämän illuusioksi.

”Olisi tarpeen alkaa jo pandemian aikana vahvistaa luonnon hallitsemattomuuden ja tietämisen epävarmuuden tiedostamista, ymmärtämistä ja sietämistä”, Siivonen kirjoittaa.

Kulttuurin on muututtava

Muutosta kohti kokonaiskestävyyttä ei tapahdu ilman kulttuurista muutosta. Kulttuuri vaikuttaa sekä arjen toimissa että taloudessa, politiikassa ja hallinnossa. Kulttuuri koostuu jokaisen ihmisen tiedoista, taidoista, tavoista ymmärtää maailmaa ja niihin pohjautuvista toimista. Jos näissä ei tapahdu tavoitteellisesti kestävyteen tähtääviä muutoksia, kestävyys ei Siivosen mukaan toteudu.

”Kaikilla yhteiskunnan ja kulttuurin alueilla tarvitaan ihmisiä, jotka alkavat ajatella toisin ja toimia kulttuurisessa vuorovaikutuksessa yhdessä toisten ihmisten kanssa kohti ekologisesti ja muilta ulottuvuuksiltaan kestävämpää maailmaa. Koronapandemia aikana voi avautua väylä kokonaiskestävyyden saavuttamisen perustana oleviin kulttuurisiin ajattelu- ja toimintatapoihin ja niiden pidemmän tähtäimen tavoitteelliseen muuttamiseen.”

Pandemia kohdistaa hetkeksi huomiomme erilaisiin luontosuhteisiimme ja mahdollistaa siten niiden muuttumisen. Muuttuneinakin luontosuhteemme voivat kuitenkin edelleen pandemian laannuttua vaikuttaa luontoon kestävämmästä. Toisaalta pandemian vaikutuksesta voimme uusiutuneiden luontosuhteidemme avulla alkaa entistä vahvemmin tukea tavoitteellista muutosta ekologiseen kestävytyteen.

Näkökulmia taiteesta

”Taiteen ja kulttuurin suunnattomasta sisäl-
töarkusta löytyy tapoja tarkastella ja ymmär-
taa ihmisyyttä, muovata asenteita ja kulut-
tajakäyttäytymistä sekä kehittää kykyämme
empatiaan. Sen keinoin synnyttämme luo-
vuutta stimuloivia ympäristöjä, rakennamme
vuorovaikutusta, selätämme kriisejä ja luom-
me yhteisöömme vakautta.”

Näin kirjoittaa Antti Huntus omassa artik-
kelissaan *Kulttuuri luo kestävyyttä* samaisessa
eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkai-
sussa 1/2020.

Ala on yksi koronapandemian vuoksi pa-
hoin ja pitkään kärsivistä sektoreista. Samalla
se on myös ala, jonka potentiaaliin uuden ar-
jen luomisessa tulisi lähitulevaisuudessa kiin-
nittää erityistä huomiota.

”Poikkeukselliset ajat ovat tarjonneet ih-
miskunnalle ajoittain mahdollisuuden po-
siitiiviseen suunnanmuutokseen. Tunnetuin
esimerkki lienee toista maailmansotaa seu-
rannut yhteistyöjärjestöjen synty, joka edis-
ti rauhaa, ihmisoikeuksia ja turvallisuutta”,
Huntus toteaa.

Toimitus: Anna-Maija Halme

Antti Huntuksen suosituksia taide- ja kulttuurialan lähitulevaisuuden politiikkatoimenpiteiksi:

1. Perustetaan parlamentaarinen
työryhmä ratkaisemaan rahapelitoiminnan
järjestäminen kestävällä tavalla

2. Tuetaan kuntien kulttuurityötä siten,
että huomio kiinnitetään erityisesti
heikossa taloudellisessa asemassa
olevien kuntien kulttuuripalveluiden
turvaamiseen

3. Jatketaan julkisen ja yksityisen
kulttuurirahoituksen strategisen
yhteistyön ja keskinäisen koordinaation

kehittämistä ennakkoluulottomalla ja
ennakoivalla otteella

4. Tiivistetään viranomaisyhteistyötä
erityisesti Taiteen edistämiskeskuksen,
Kelan, Verohallinnon ja Ely-keskusten
välillä siten, että tukijärjestelmät ja
viranomaiset tunnistavat paremmin luovaa
työtä tekevien epätyypilliset olosuhteet

5. Edistetään lisämäärärahalla taide- ja
kulttuurialan digitaalisten palvelujen
kehittämistä

Kotiseutuliiton vuosikokous: Monikotiseutuisuus kutsuu osallistumaan

Tulevaisuutemme rakennetaan nykyisyyden ja menneisyyden perustalle. Kotiseutu- ja kulttuurityö antaa merkityksen tälle jatkumolle. Monikotiseutuisuus on mahdollisuus laajentaa entisestään kotiseututyötä ja kutsua mukaan paikkakunnan asukkaita.

Kulttuuri pysyy elävänä olemalla avoin uusille ihmisille ja ajatuksille. Monikotiseutuiset ihmiset ovat paikalliselle yhteisölle mahdollisuus. Kun ihminen on levittänyt juurensa kotipaikastaan toisaalle, hän tuo yhteisöön omaa kulttuuriaan ja osaamistaan.

Poikkeusaikana yhdessä tekeminen ja kotiseudun kulttuuri on entistä merkityksellisempää. Kotiseutu- ja kulttuuriperintötyö kutsuu asukkaita yhteiseen toimintaan. Säilyttämällä kohtaamisen kulttuuria rakennamme tulevaisuutta, jossa jokaisen ääni tulee kuulluksi.

Kulttuuriperintötyö edistää ihmisten hyvinvointia. Ihminen sitoutuu kulttuurityöhön jaettujen kokemusten, elämysten sekä paikkojen ja tarinoiden sisältämien merkitysten kautta.

Kotiseutuliiton yhtenä tärkeänä tehtävänä on osallistua taide- ja kulttuurialan näkymiä koskevaan keskusteluun yhteistyössä valtionhallinnon ja kulttuurialan edustajien kanssa. Kotiseututyötä tulee rakentaa taloudellisesti vakaalle perustalle. Kotiseututyö tarvitsee julkista rahoitusta hankerahoituksen ja vapaaehtoistyön lisäksi. Julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon tarvitaan kulttuurin puolesta puhujia.

Suomen Kotiseutuliitto laati julkilausuman vuosikokouksessaan Oulussa 13. elokuuta. Kotiseutupäivien päätapaukset siirrettiin aivan tapahtuman alla Ouluhalliin

Kuva: Anna-Maija Halme.

Seitsemälle ansioituneelle Kotiseutuliiton korkein tunnustus

Kuva: Anna-Maija Halme.

Kotiseututyön ansiomitalistit 2021. Kuvassa vasemmalta takaa Ilmari Sulkakoski, Jorma Hämäläinen, Benito Casagrande ja eturivissä Hanna Järviluoma, Marja Virpi ja Anne-Maija Laukas. Juhani Alaranta ei päässyt paikalle.

Seitsemälle ansioituneelle suomalaiselle on myönnetty Kotiseututyön ansiomitali, joka on Kotiseutuliiton korkein tunnustuksen osoitus.

Mitalin saivat merijärveläinen Juhani Alaranta, turkulainen Benito Casagrande, sastamalalainen Jorma Hämäläinen, nivalalainen Hanna Järviluoma, lappeenrantalainen Anne-Maija Laukas, evijärveläinen Ilmari Sulkakoski ja mynämäkeläinen Marja Virpi.

Mitalin myöntäminen edellyttää saajalta maakunnallisia tai valtakunnallisia ansioita kotiseututyössä tai erittäin merkittäviä periaatteellisia ansioita paikallisessa kotiseututyössä.

Mitaleja jaetaan kerran vuodessa, ja ne luovutetaan Valtakunnallisten kotiseutupäivien gaalassa. Tänä vuonna Kotiseutupäivät järjestettiin Oulussa ja gaala järjestettiin 14. elokuuta Ouluhallissa.

Kotiseutupäivät Oulussa

Kammarikeskustelu kulttuuriperintöstrategiasta Oulun Kotiseutupäivillä. Mukana ruudun kautta keskustelua vetäneen Joonas Leppäsen lisäksi Jouni Pääkkölä, Tuula Aitto-oja, Akseli Kängäs, Minna Heljala ja Jussi Nuorteva.

Kulttuurityötä osallisuuden ja yhdenvertaisuuden pohjalta

Miten vaikuttaa se, että asuu kaukana päätöksenteon paikoista? Entä keskustelussa käytetty kieli? Muun muassa tällaiset kysymykset nousivat esiin Oulun Valtakunnallisilla kotiseutupäivillä elokuussa.

Ilmastonmuutos ja globaali koronapandemia tulevat vaikuttamaan sekä kulttuuriperintöstrategian merkitykseen että sisältöihin.

”Jotta nämä kielteiset vaikutukset eivät nostattaisi kohtuuttomia reaktioita yhteiskuntien ja kulttuurien välille, on kulttuurista kompetenssia ja herkkyyttä syytä ylläpitää ja kehittää myös meillä Suomessa. On tiedostettava, että kaikki olemme matkustajina tällä Tellus-laivalla ja kaikkien hyvinvointi on lopulta meidän oman hyvinvointimme perusta”, Sampo Purontaus totesi keskustelukammarissa *Kulttuuriperintö voimavarana – alueellinen*

ja rajat ylittävä tasa-arvo ja yhdenvertaisuus. Keskustelu oli osa valtion kulttuuriperintöstrategian valmistelutyötä, jossa Kotiseutuliitto on mukana.

Muista meitä

Kulttuuriperinnön ymmärtäminen auttaa tiedostamaan muiden kulttuurien taustoja ja erilaisia ilmenemismuotoja.

”Ihannetila niin ihmiskunnan kuin maapallonkin kannalta kai olisi, ettei olisi ’muuta’ – vaan lukematon määrä erilaisia ’meitä’”, Purontaus summasi.

Ihminen voi oppia lukemalla tai kuulemalla, mutta todellinen ymmärrys syntyy vain osallistumisen kautta. Suomalainen kansalaisyhteiskunta on teknisesti ja osamistasoltaan valmiimpi osallistumaan kuin koskaan. Ratkaisuja vaativat yhteiskunnalli-

set ja globaalit kysymykset muuttuvat kuitenkin yhä monimutkaisemmiksi, mikä vieraannuttaa kansalaisia osallistumisesta.

Kysymykset, jotka koskevat asukkaiden omaa kulttuuria ja lähiympäristöä kiinnostavat. Kulttuuriperintö eri muodoissaan herättää paikallista keskustelua ja luo mahdollisuuksia edustuksellisten demokratiarakenteiden ja suoran kansalaisvaikuttamisen kohtaamiselle.

Kulttuuriperinnön merkitys on jokaiselle eri

Kulttuuriperintö on monimuotoinen, merkityksellinen, yhteinen, mutta jokaiselle oma käsite. Meidän on tiedostettava, että käsite on sekä yksikkö- että monikkomuotoinen. Se on yhteiskunnan, yhteisön ja yksilön rikkaus, joka voi vaikuttaa elämäämme monialaisesti. Kulttuuriperinnön määritelmää ja strategia-prosessin teemoja avasi Eeva Teräsvirta Museovirastosta.

Digitalisaation keltasta pudonneet nostettiin myös esiin paneelikeskustelussa. Toisaalta digitaaliset välineet ratkaisevat kaukana asuminen ongelman. Digitalisaatio lisää yhdenvertaisuutta tuodessaan muistiaineiston kaikkien tavoitettavaksi.

Identiteetti rakentuu sekä taakse jääneen kotiseudun että uuden aineksista.

Muuttoliikkeen vaikutukset sekä maahanmuuttajien kotoutuminen ja integroituminen nousivat esiin tärkeinä identiteettikysymyksinä. Yhteinen toimiminen, esimerkiksi tapahtumat, ja arkinen yhteydenpito kanta- ja uudisasukkaiden kesken nähtiin parhaana keinona kotiutumisen ja kotoutumisen edistämisessä. Kotoutumisen kannalta tärkeää on voida rakentaa identiteettiä niin oman taustakulttuurin kuin uuden kulttuurin aineksista.

Ilmaisun selkeys ja ymmärrettävyys nousivat esiin keskustelussa osallisuuden keskeisinä lähtökohtina. Kulttuurimme tarinallisuus nähtiin apuna ymmärrettävyyden ja kiinnos-

Kaupunnikarkelot Oulun Kotiseutupäivillä.

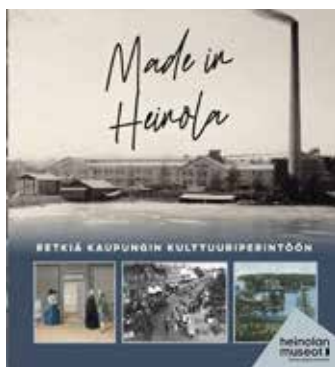
tavuuden näkökulmasta.

Nuorten saaminen mukaan keskusteluihin edellyttää, että asioista kyetään puhumaan sellaisella kielellä, jota nuoren on helppo ymmärtää ja johon hänen on helppo osallistua.

Teksti ja kuvat: Anna-Maija Halme, Sampo Purontauksen muistiinpanot.

Kauko Röyhkä esiintyi lukuisissa Oulun Kotiseutupäivien tapahtumissa, mm. veti opastetun bussiajelun.

Kirjat Heinolasta, Koitereesta ja Konginkankaan siirtolaisista jatkoon

Tiina Merisalo julkistaa Vuoden kotiseututeoksen Turun kirjamesseilla lauantaina 2. lokakuuta

Vuoden kotiseututeos -finalisteiksi on valittu kolme vuonna 2020 julkaistua kotiseututeosta: Marjatta Huhdan teos *Siirtolaistarinoina Keski-Suomesta – Konginkankaalta maailmalle*, Terhi Pietiläisen ja Sirpa Juutin toimittama *Made in Heinola – Retkiä kaupungin kulttuuriperintöön* sekä Armas Härkösen toimittama *Koitere ja kylät – Elämää satasaarisen järven rannoilla*.

Kilpailussa oli mukana 35 tuoretta kotiseutukirjaa ja paikallishistoriaa. Voittajan valitsee tänä vuonna Museoviraston pääjohtaja Tiina Merisalo finalistien joukosta. Voittaja julkistetaan Turun kirjamesseilla 2. lokakuuta.

Finaaliin päässeet kirjat valitsi Suomen Kotiseutuliiton asettama raati. Raadin puheenjohtajana toimii historioitsija ja kotiseutukirjojen asiantuntija Jukka Hako Vantaalta, ja jäseninä ovat Kansallisarkisto Oulun johtaja Vuokko Joki Oulusta ja museonjohtaja Teppo Ylitalo Jämsänkoskelta.

”On hienoa nähdä, miten elävää ja voimisaan suomalainen kotiseutukirjallisuus on yhä edelleen vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen, vaikka sen kilpailijaksi on syntynyt lukuisia muitakin julkaisemisen kanavia. Paikallisen historian ja perinteen pitkäjänteiselle tallentamiselle ja jäsentämiselle on edelleen suuri tarve”, Jukka Hako toteaa.

Vuoden kotiseututeos on valittu vuodesta 2009 lähtien. Vuoden kotiseututeoksen palkitsemisella kannustetaan kotiseutukirjojen tekijöitä ja tuodaan näkyvyyttä kotiseutukirjallisuudelle.

Keskustelu kotiseutukirjallisuudesta Turun kirjamesseujen Kuisti-lavalla lauantaina 2. lokakuuta 2021 kello 14–14.25. Mukana keskustelemassa kotiseutukirjallisuudesta voittajakirjan tekijät, Tiina Merisalo ja Teppo Ylitalo. Kunniakirjan luovuttavat Tiina Merisalo ja Jukka Hako.

Yrjö Larmola 1940–2021

Kuva: Kotiseutuliiton arkisto.

Teksti: Janne Vilkuna

Suomen Kotiseutuliiton kuudes toiminnanjohtaja, filosofian tohtori Yrjö Larmola kuoli 1. heinäkuuta Helsingissä. Larmola toimi liiton hallituksessa kahteen otteeseen sekä yhteiskunta- ja kulttuuripoliittisen jaoston puheenjohtajana. Luottamustehtävien lisäksi hän oli tuottelias kirjoittaja.

Yrjö Larmola syntyi Nurmijärvellä 5. toukokuuta 1940. Hänen Helsingin Yliopistossa tekemänsä väitöskirja käsittelee Eino Leinoa.

Kotiseutuliittoon oli 1963 liittynyt yli 200 jäsenjärjestöä. Kasvu edellytti hallinnon kehittämistä, minkä vuoksi liitto muutti toukokuussa 1963 uuteen toimistoon Kluuvikatu 8:aan, jossa tilat jaettiin Kalevalaseuran ja Talonpoikauskulttuurisäätiön kanssa. Samalla palkattiin henkilökuntaa, joista yksi, humanististen tieteiden kandidaatti Yrjö Larmola, sai kaksoistoimen Kalevalaseuran sihteerinä ja Kotiseutuliiton toiminnanjohtajana.

Larmola muisteli myöhemmin vastaanottoaan kentällä: ”Myrskylän kotiseutumuseon vihkiäiset. Katseista näkyi, että hiukan ihmeteltiin, millainen keltanokka valtakunnanjärjestön herra toiminnanjohtaja oli. Karaisuin pian.”

Koti, luonto ja maisema

Yrjö Larmola näki tulevan kotiseututyön tehtävät selkeästi. Kotiseutu-lehdessä hän totesi 1965: ”Kehitystä ei voida pysäyttää. Ihmistä näyttää olevan vielä vaikeampi saada rauhoitukseksi kuin villieläimiä. Mutta hänen hyväkseen voidaan kahdella linjalla tehdä jotakin: hänelle voidaan perustaa luonnonsuojelualueita, joissa hänen hätyyttämisenä on kielletty, ja hänen ympäristöään voidaan muokata hänen viihtymisensä välttämättömien edellytysten mukaan. Rauhoitusalueen oikea nimi on koti, ja viihtyisäksi on tehtävä luonto ja kulttuurimaisema, jossa ihminen liikkuu.”

Larmola työskenteli sittemmin mm. Helsingin kulttuurijohtajana. Hänet valittiin elämänsä aikana lukuisten seurojen ja yhdistysten luottamustoimiin, ja hän oli tuottelias kirjoittaja.

Toiminnanjohtajan tehtävistä luovuttuaan hän jatkoi hallituksessa 1966–1969 ja yhteiskunta- ja kulttuuripoliittisen jaoston puheenjohtajana. Hän palasi hallitukseen vuosiksi 2003–2008 ja toimi kaupunkien kotiseututyön sekä talous- ja yhteiskuntasuhteiden jaostoissa.

Yhtenä keskeisenä tuoreen toiminnanjohtajan tehtävänä vuonna 1963 oli ollut valtakunnallisten kotiseutupäivien järjestelyt Joensuussa. Kun kaupunkiin palattiin samasta syystä 2010, oli oikea aika palkita Yrjö Larmola korkeimmalla tunnustuksenosoituksella, Kotiseututyön ansiomitalilla.

Kotiseutuväki muistaa kunnioittaen liitonsa varhaista toiminnanjohtajaa ja pitkäaikaisista hallituslaistaan.

Kestävän korjaamisen tietoa ja osaajapankki

Vanhan rakennuksen korjaamiseen tarvitaan monenlais-ta tietoa ja taitoa, neuvoa ja oppia. Korjausklinikka-hanke edistää kestävää, kulttuuriperinnön huomioivaa korjaamis-ta jakamalla tietoa ja etsimällä hyviä toimintamalleja.

Korjausklinikan toteuttaman kyselyn mukaan kestävä korjausrakentamisen tueksi kaivataan erityisesti kokonaisval-taista tietoa sekä osaajia ja verkostoja. Hanke onkin yrittänyt vastata näihin tarpeisiin.

Korjausklinikan aktiivinen Facebook-ryh-mä, Korjausklinikka – ryhmä kestävästä ra-kentamiskulttuurista kiinnostuneille, jakaa verkosta löytyvää tietoa ja oppaita korjaamisen tueksi. Kuka vain voi liittyä ryhmän muodos-tamaan verkostoon ja myös jakaa siellä tietä-mänsä hyödylliset korjaussisällöt ja -opassivut.

Kaivattuun korjaustietoon on vastattu myös verkkotapahtumilla, joissa on opastet-tu esimerkiksi avustusten hakemisessa, ikku-noiden korjaamisessa ja vanhan talon maa-lauksessa. Verkkotapahtumien aineistoihin voi tutustua Kotiseutuliiton verkkosivuilla ja Facebook-ryhmän tiedostoissa.

Teosvinkit Facebookissa

Kesällä 2021 Korjausklinikka julkaisi kirja-vinkkejä kestävään korjaamiseen. Klinikan kirjallisuuslista vinkkaa monipuolisesti van-han talon korjaamista käsitteleviä oppaita ja teoksia hirsitöistä ikkunankorjaukseen ja pe-rinnemaaleista uunien muuraukseen. Kirja-vinkit löytyvät Facebook-ryhmän tiedostoista.

Osaajakysyntään Korjausklinikka-hanke vas-taa pian julkaistavalla osaajalistauksella. Osaaj-alistaus on koottu erityisesti Päijät-Hämeen alueen korjaajien tueksi, mutta monet listauksen tekijät toteuttavat korjauksia myös lähialueilla.

Maaseuturahaston rahoittama Kotiseu-

Kuva: Minna Hietanen.

Korjausklinikka kuvasi lahtelaisella Kois-kalan kartanolla videota Museoviraston Korjaustaito-sivustolle. Keskellä Koiskalan omistaja Kalle Knuuttila.

tuliiton ja LAB-ammattikorkeakoulun Kor-jausklinikka-hanke päättyy vuoden lopulla. Hankkeen tuloksia ja oppeja paketoidaan parhaillaan verkkojulkaisuun, jota tullaan esittelemään verkkotapahtumassa. Kulttuu-riperinnön huomioiva, kestävä korjaaminen edistää laadukasta asuinympäristöä ja on pai-kallisia osaajia hyödyntävä arjen ilmastoteko.

Teksti: Jonina Vaahtolammi

Klinikan tuotoksia

kotiseutuliitto.fi/toiminta/hankkeet/korjausklinikka
www.facebook.com/groups/Korjausklinikka

Kotiseutuliiton fokuksena kestävyys, nuoret, vuorovaikutus ja talous

Lahtelainen museologian professori Janne Vilkuna on valittu jatkamaan Suomen Kotiseutuliiton puheenjohtajana viiden-
nelle kaksivuotiskaudelleen. Kotiseutuliiton puheenjohtaja ja erovuorossa olleet valtuust-
on jäsenet valittiin perjantaina 13. elokuuta Oulussa järjestetyssä liiton vuosikokouksessa.

Vuosikokous vahvisti liiton toiminnan päälinjat, jotka ovat kestävä *kotiseutu ja kotiseututyö*, *nuorten omaehtoinen kotiseututoiminta*, *vuorovaikutteinen kotiseutuliike* ja *taloudellisesti vahvistuva Kotiseutuliitto*.

Kestävä kotiseutu ja kotiseututyö on liiton keskeisin strateginen päälinjaus lähivuosien aikana. Siihen liittyy kestävä kehityksen määrittelyä liiton toiminnan ja kulttuuriperintötyön näkökulmasta sekä liiton yhteiskunnallista vaikuttamistyötä kestävä kehityksen tavoitteiden esille nostamiseksi kulttuuriperintötyöhön liittyvässä keskustelussa.

Nuorten omaehtoinen kotiseututoiminta -päälinjaus tuo mukanaan kokemusten vaih-

Janne
Vilkuna
jatkaa Koti-
seutuliiton
puheenjoh-
tajana.

Kuva: Anna-Maija Halme.

toa ja hankkeita, joilla edelleen laajennetaan kotiseututoiminnan sisältöjä ja tarjotaan näkyvyyttä nuorten kotiseuturakkauden ilmenemismuodoille.

Vuorovaikutteinen kotiseutuliike -päälinjan myötä vahvistetaan edelleen keskusjärjestön ja jäsenyhteisöjen välistä vuorovaikutusta ja kehitetään verkostoitumisen muotoja jäsenyhteisöjen välille.

Uusia edustajia liiton valtuustoon

Kotiseutuliiton valtuustoon valittiin kolme uutta edustajaa: Pohjois-Pohjanmaalta Vaalasta FT Jouni Kauhanen, Satakunnasta Merikarvialta varatuomari Lauri Hakosalo ja Uusimaalta Ekylin edustajaksi Espoosta eläkeläinen Ann-Christin Lintula.

Maakuntien edustajina jatkavat:

Etelä-Pohjanmaalta kehittämissuunnittelija Tuija Ahola, Seinäjoki
Etelä-Savosta kulttuurintutkija, FL Leena Hangasmaa, Mikkeli
Itäisestä Lapista lehtori Hannu Hakanpää, Rovaniemi
Kainuusta varatuomari Paavo Enroth, Kajaani

Pirkanmaalta asiakirjahallinnon päällikkö Ari Sirén, Valkeakoski
Pohjois-Karjalasta FT Laura Jetsu, Ilomantsi
Pohjois-Savosta KM Anna-Maija Korhonen, Tervo
Läntiseltä Uusimaalta valokuvaaja, yrittäjä Henna Mitrunen, Karkkila
Varsinais-Suomesta kapteeni evp Jari J. Laiho, Salo

Asiantuntijajäseniksi valittiin valtuustoon:

Maakuntien liitot: Kulttuuripäällikkö Tarja Hautamäki, Pohjanmaan liitto, Vaasa
Kansallisarkisto: Kansallisarkisto Oulun johtaja Vuokko Joki, Oulu

Kotiseudulle-hakemuksia jokaisesta maakunnasta

Kotiseudulle-apurahaa haettiin tänä vuonna 58 hienoon kohteeseen. Hakemuksia tuli jokaisesta manner-Suomen maakunnasta. Määrällisesti eniten hakemuksia tuli Varsinais-Suomesta, Uudeltamaalta ja Lapista, tässä järjestyksessä.

Päätökset rahoitettavista kohteista julkistetaan marraskuussa.

Lisätietoa:

www.kotiseutuliitto.fi/toiminta/kotiseudulle-apurahat

Osallistu maisemapäivän kuvakilpailuun!

Lokakuun 20. päivä vietetään kansainvälistä maisemapäivää.

Sitä juhlistetaan Suomessa kaikille avoimilla #arkimaisema-kuvakampanjalla ja valokuvakilpailulla. Kotiseutuliiton edustajana tuomaristossa on arkkitehti Kirsti Kovanen.

Lisätietoa:

www.ymparisto.fi/maisemapaiva

Paikallistapahtumat kulttuuriympäristöpäivien kalenteriin

Kotiseutuliitto kehottaa lähettämään tapahtumailmoitukset

Euroopan kulttuuriympäristöpäivien kalenteriin Kulttuuriympäristomme.fi-sivustolla, jonka avulla tapahtumalle on mahdollista saada laajaa huomiota. Liitto luopui paikallistapahtumien ilmoittamisesta omassa nettisivuston kalenterissaan. Vain harva yhdistys käytti mahdollisuutta.

Lisätietoa:

www.kulttuuriymparistomme.fi > Ajankohtaista > Tapahtumat

Kotiseutuliitto on somessa monella kanavalla

Kotiseutuliitto on sosiaalisessa mediassa monella kanavalla. Liitolla on tili Instagramissa, Twitterissä, Flickrissä ja Youtubessa. Facebookissa liitolla on päätilin lisäksi Valtakunnalliset kotiseutupäivät -tili. Lisäksi liitolla on Facebookissa keskusteluryhmiä esimerkiksi nimellä Kaupunginosatoimijat.

Tervetuloa seuraamaan, tykkäämään ja liittymään!

Sydän kotona monessa paikassa

Teksti: Annina Laaksonen

Kuluneena kesänä olen pohtinut erityisen paljon suhdettani omaan synnyinseutuuni.

Olen kotoisin Savonlinnasta, mutta tällä hetkellä asun Helsingissä. Olen perheemme ainoa ”junan tuoma”, sillä niin puolisoni kuin molemmat lapseni ovat syntyneet Helsingissä.

Perinteinen tarina lieenee se, että usein me pienten kaupunkien kasvatit uhoamme, että heti kun koulu loppuu, on päästävä johonkin muualle. Sorruin itsekin siihen tarinaan.

Tieni johti heti lukion päätyttyä Mikkelin kautta Lyoniin, Ranskaan ja sieltä Helsinkiin. Opiskelut ja työt veivät mennessään, ja jäin Helsinkiin.

Pitkäaikaisin koti löytyi Lauttasaaresta muutaman muun kaupunginosan jälkeen. Jos tarkalleen laskee, olen asunut elämästäni pidemmän ajan jossain muualla kuin Savonlinnassa.

Koronapandemian aikana on puhuttu paljon monipaikkaisuudesta. Korona-ajan kontekstissa se on tarkoittanut lähinnä sitä, että ihmiset ovat hakeutuneet esimerkiksi etätöihin vapaa-ajan asunnolle tai lapsuuden kotiin väljemmän tilan perässä.

Kaupunkitutkijat pohtivat, kuinka pitkäaikaisesta ilmiöstä mahtaa olla kyse, sillä megatrendiksikin tituleerattu monipaikkaisuuden käsite syntyi jo ennen vallitsevaa pandemiaa.

Se on selvää, että monet ihmiset tekevät varmasti jatkossakin paljon etätöitä, oli pandemia tai ei. Aikaan ja paikkaan sitoutumat-

toman asiantuntijatyön osalta se on ainakin mahdollista.

Kesälomareissulla kotiseudulla kiinnitin huomiota siihen, miten erityisen levollinen olo minulla oli lapsuusmaiseman äärellä. Myös lapseni viihtyvät Savonlinnassa todella hyvin ja odottavat jo seuraavaa reissua, joka on tarkoitus tehdä syyslomalla.

Kauas on kadonnut se nuoruusvuosien ajatus, että kotikonnuilta on päästävä pois. Nyt haluan sinne takaisin. Lasten syysloman aikana voin tehdä töitä vanhan koulupöytäni ääressä.

Omaan kotiseutusuhteeseeni liittyy myös vahvasti suhde kulttuuriin, varsinkin esittävään taiteeseen. Keskeisin identiteettini rakentaja on ollut mahdollisuus käydä teatterissa ja oopperassa jo leikki-ikäisestä asti, harrastuksina kuorolaulu, nuorisoteatteri ja lopulta itselleni niin kovin rakas ”Taikkari” eli Savonlinnan Taidelukio. Niiden ansiosta minusta tuli minä, ja siitä olen synnyinkaupungilleni ikuisesti kiitollinen.

Helsingissä on aikuiselämäni koti, ja pidän elämästä meren rannalla. Samaan aikaan mieleni halajaa kuitenkin takaisin lapsuusmaisemiin. Ehkäpä tällainen tunnetila kuvastaa monipaikkaisuutta, monikotiseutuisuutta, parhaimmillaan.

Annina Laaksonen on Suomen Nuorisoseurat -järjestön pääsihteeri.

Kotiseutuliitto neuvoo ja tukee

Neuvomme mm. rahoituksen haussa, sääntöjen uusimisessa, arkistoinnissa, digitoinnissa, museotyössä, huomionosoitusten hakemisessa, yleisöjen tavoittamisessa, monikanavaisessa viestinnässä ja seurantalojen korjaamisessa.

- Maan suurin kulttuurialan kansalaisjärjestö
- Jäsenenä kotiseutu- ja kaupunginosayhdistyksiä, järjestöjä, kaupunkeja, kuntia, maakuntien liitot
- Kotiseututyötä tukeva keskusjärjestö
- Vaalii kulttuurin monimuotoisuutta ja kulttuuriperintöä
- Nostaa esille paikalliskulttuureita
- Vaikuttaa päätöksentekoon
- Jakaa seurantalojen korjausavustukset Suomessa

Seuraava numero ilmestyy joulukuussa
Teema: Kotiseutu kouluissa

Kuva: Tuomas Uusheimo.

**Suomen
Kotiseutuliitto**

Kalenteri

27.9.

Mestarit & kisällit –
inspiraatiotilaisuus netissä

2.10.

Vuoden kotiseututeoksen
julkistaminen Turun kirjamessujen
Kuisti-lavalla

6.10.

Yhdistystoiminnan koulutus: hyvä
hallinto

12.10.

Yhteisöt elävät! -pääöstilaisuus:
elävän perinnön tulevaisuus

4.11.

Yhdistystoiminnan koulutus:
vaikuttaminen ja vuorovaikutus

LISÄTIETOA:

www.kotiseutuliitto.fi/tapahtumat